

ПОЛІОМІЄЛІТ (ДИТЯЧИЙ ПАРАЛІЧ)

Інформація про патогенні мікроорганізми в організмі людини: вакцинація та гігієна захищають!

Що таке поліомієліт?

Поліомієліт (скорочено поліо або дитячий параліч) – вірусне захворювання, яке дуже легко передається. Інфікування поліовірусами може призвести до стійкого паралічу та смерті. До запровадження вакцинації дикі поліовіруси були широко розповсюджені по всьому світу. Контакт з вірусами зазвичай відбувався в дитинстві. Звідси походить назва «дитячий параліч».

Існують безпечні та надійно ефективні вакцини проти цієї хвороби. У Німеччині з 1998 року використовуються лише інактивовані поліомієлітні вакцини. У деяких країнах досі використовують живу атенуйовану вірусну вакцину (оральну вакцинацію). Після оральної вакцинації віруси з вакцини можуть виділятися з фекаліями вакцинованої людини протягом декількох тижнів. Ці віруси зазвичай не викликають захворювання. Однак вони можуть генетично змінюватися і викликати в нервовій тканині те саме захворювання, що й дикі поліовіруси. Тоді їх називають поліовірусами, отриманими з оральної вакцини.

Сьогодні дикі поліовіруси зустрічаються лише в Афганістані та Пакистані. Поліовіруси, отримані з оральної вакцини, неодноразово виявляються у всьому світі.

Як передається поліомієліт?

Від людини до людини

Збудники виділяються з випорожненнями та поширюються контактним-побутовим шляхом (випорожнення – руки – рот). Передача може відбуватися, коли віруси потрапляють до рота через руки.

Зараження через кашель і чхання можливе протягом короткого часу після початку інфекції.

Про воду

Питна вода або вода для купання, забруднена фекаліями, може бути джерелом інфекції. У Німеччині стічні води, як правило, не відіграють ролі джерела інфекції для населення.

Які симптоми захворювання?

- ▶ У більшості інфікованих (понад 70 %) інфекція протікає безсимптомно.
 - ▶ Приблизно у 4–8 % інфікованих людей через 6–9 днів після зараження спостерігається короточасна лихоманка, нудота, біль у горлі, біль у животі, біль у м'язах або головний біль.
- У рідкісних випадках уражається також **центральна нервова система**:
- ▶ Приблизно у 2–4 % інфікованих розвивається менінгіт без ознак паралічу. Типовими симптомами є лихоманка, скованість шиї, біль у спині та м'язові судоми.
 - ▶ Дуже рідко (у 0,1–1 % інфікованих) сильний біль у спині, шиї та м'язах супроводжується паралічем або слабкістю рук, ніг або інших м'язів, часто з одного боку. Деякі паралічі є стійкими.
 - ▶ Пізні наслідки (постполіомієлітний синдром): через роки після перенесеного поліомієліту м'язова слабкість і виснаження м'язів можуть посилюватися або виникати знову.

Коли починається хвороба і як довго можна бути заразним?

У випадку захворювання без симптомів паралічу між інфікуванням і появою симптомів проходить в середньому від 3 до 6 днів (інкубаційний період). Симптоми паралічу зазвичай з'являються через 7–14 днів після зараження.

Інфіковані люди можуть заражати інших, навіть якщо у них немає ознак хвороби. Вірус можна виявити у виділеннях з горла вже через 36 годин після інфікування, і він може залишатися там протягом тижня. Виділення вірусу з фекаліями починається через 2–3 дні та може тривати до 6 тижнів. В окремих випадках, наприклад, при імунodefіциті, це може тривати навіть місяці або роки.

Хто перебуває в зоні особливого ризику?

Захворіти на поліомієліт може кожен, хто не захищений або недостатньо захищений вакцинацією. Повна імунізація забезпечує захист від хвороб, спричинених дикими поліовірусами та поліовірусами, отриманими з оральної вакцини.

Що потрібно врахувати, якщо я захворів?

- ▶ Специфічної терапії для лікування поліомієліту не існує. Можна лікувати лише симптоми.
- ▶ При підозрі на поліомієліт пацієнта негайно госпіталізують в умовах ізоляції, щоб запобігти подальшому поширенню інфекції.
- ▶ Контактним особам інфікованих людей слід вакцинуватися якомога раніше, незалежно від їхнього статусу вакцинації.
- ▶ Контактні особи, які недостатньо захищені щепленнями, можуть відвідувати громадські заклади не раніше, ніж після закінчення як мінімум 1 тижня після останнього контакту з інфікованою особою. Крім того, їм необхідно здати два аналізи калу без виявлення вірусу з інтервалом від 24 до 48 годин.

Як я можу захистити себе?

Вакцинація

Постійна комісія з вакцинації (STIKO) рекомендує повну імунізацію проти поліомієліту шляхом щеплення інактивованою поліомієлітною вакциною (ІПВ):

- ▶ **Для немовлят:** базова імунізація трьома дозами вакцини протягом першого року життя (у 2, 4 та 11 місяців). Недоношені діти отримують чотири дози вакцини (у 2, 3, 4 та 11 місяців).
- ▶ **Для дітей, підлітків:** ревакцинація у віці від 9 до 16 років.
- ▶ **Подальші щеплення:** відсутні дози вакцини слід негайно ввести особам **усіх вікових груп (включаючи дорослих)**.
- ▶ **Для осіб, які подорожують** до країн, де присутні поліовіруси дикого типу або циркулюють поліовіруси, отримані з оральної вакцини: залежно від країни, застосовуються різні рекомендації щодо вакцинації, деякі з яких вимагають підтвердження вакцинації.
- ▶ **Для людей з особливими професійними обов'язками** (наприклад, для працівників гуртожитків для біженців, медичних працівників, які можуть контактувати з хворими людьми, та працівників лабораторій з ризиком інфікування): ревакцинація кожні 10 років, якщо існує постійний професійний ризик.

Якщо Ви не впевнені, чи повністю вакциновані Ви або Ваші родичі, проконсультуйтеся з лікарем.

Гігієна

Оскільки поліовіруси виділяються з фекаліями та передаються переважно контактно-побутовим шляхом, належна гігієна рук є надзвичайно важливою. Ретельне миття рук після відвідування туалету, перед приготуванням їжі та її вживанням значно знижує ризик інфікування.

Де я можу отримати інформацію?

Місцеві органи охорони здоров'я можуть надати додаткову консультацію.

Додаткову (спеціалізовану) інформацію можна знайти на веб-сайті Інституту Роберта Коха (www.rki.de/polio). Тут Ви також знайдете рекомендації STIKO та DTG e.V. щодо щеплень для подорожей (www.rki.de/DE/Content/Kommissionen/STIKO/Reiseimpfung/reiseimpfung_node.html).

Додаткову інформацію про захист від інфекцій за допомогою вакцинації та гігієни можна знайти на веб-сайті Федерального центру медичної освіти (www.impfen-info.de/polio, www.infektionsschutz.de).

STEMPEL

Видавник:

Федеральний центр медичного просвітництва (Bundeszentrale für gesundheitliche Aufklärung), Кельн. Усі права захищено.

Створено в співпраці з Федеральним об'єднанням лікарів громадської служби здоров'я (Bundesverband der Ärztinnen und Ärzte des Öffentlichen Gesundheitsdienstes e.V.) та за погодженням з інститутом Robert Koch-Institut.

Цю інформацію для населення можна безкоштовно завантажити на сайті www.infektionsschutz.de.